

[Alfred Kristensen.]

skoledirektionen, der fører tilsyn, og det er det naturlige; det er noget, vi har vænnet os til, så længe vi har haft skolevæsen i Danmark, at man har det lokale, det folkevalgte tilsyn. Det må være det helt rigtige, og når vi nu har haft skolekommissions-tilsynet siden 1946 i denne specielle forbindelse og der faktisk, så vidt jeg ved, kun i eet eneste tilfælde har vist sig at være gnidninger, er der efter mit skøn ikke den nødvendige baggrund for at ændre dette og derved faktisk skabe et embedsmandstilsyn i stedet for det folkevalgte og naturlige første led i tilsynet. Denne ændring kan få mange og ikke ønskelige følger. Jeg kan godt se, at tilsynet kan blive mere ensartet, det kan der være noget om; og dog, skoledirektionen har det i sin magt allerede nu, og det er det naturlige, at fastsætte retningslinier for tilsynet, og undervisningsministeren skal jo godkende en eller anden form for tilsynets udøvelse, så det kan altsammen klares, så det bliver mere ensartet.

Men hvordan vil man tro, det vil forme sig, i det øjeblik der påny opstår spænding i grænseområdet? Jeg kan gøre den korte bemærkning ind imellem, at så længe det nuværende forhold er tilstede, og det håber vi vil vare længe, er det ganske ligegyldigt, hvordan tilsynet er, det går ganske naturligt og jævnt af sig selv; men hvis der opstår en spænding igen og man ikke har det lokale tilsyn, hvordan tænker man sig da, at skoledirektionen skal holde sig underrettet om, hvad der foregår ved skolerne. Man kommer her ud for, at der på en eller anden måde vil opstå et angiveri. Hvem skal indberette til skoledirektionen? Der er ingen lokale på stedet, der har ret endsigende pligt til det. Det kan efter mit skøn komme til at betyde overordentlig meget, om man går hen og ændrer § 3 som foreslået. Men dertil kommer yderligere, og det lægger jeg meget stor vægt på, at i de fleste, de aller fleste af de sogne, hvor de nuværende 25 privatskoler er beliggende — halvdelen ligger forøvrigt i mit amt, i den sydlige del af amtet, så jeg kender det meget nøje, de 3 af de 25 privatskoler ligger oven i købet i mit hjemsgn, Burkal sogn —, i de aller fleste af disse sogne er tyskerne repræsenteret i skolekommissionerne; tager jeg de 10, der ligger min egn nærmest, er tyskerne repræsenteret i de 9 af skolekommissionerne, med 1 medlem i de 7 og 2 medlemmer i de 2. Jeg lægger overordentlig stor vægt på, at man fortsat har det tyske mindretal med i det første led af tilsynet. Der vil ikke kunne

opstå de misforståelser, som der ellers kan komme.

Det er meget værd, at ansvaret for tilsynet med privatskolen fæstnes direkte til mindretallets repræsentant på stedet, altså gennem skolekommissionen på stedet. Jeg vil derfor meget henstille, at vi ikke ændrer så vidtgående i 1946-lovens § 3 som foreslået, men at vi opretholder skolekommissionens tilsyn som det første led. Det er mit indtryk, at den højtærede minister har foreslået denne paragraf ændret, fordi han mener, at der hermed vises et hensyn. Jeg tror, der må foreligge en fejlurdering her. Jeg er klar over, at undervisningsministeren vil sætte meget stor pris på, at vi får dette lovforslag gennemført og gennemført på et bredt grundlag; jeg nærer det samme ønske, og jeg er også rede til, om det skal være, at stemme for lovforslaget, således som det er forelagt, men jeg føler mig overbevist om, at det er forkert at gennemføre den lille ændring, jeg her har peget på, og jeg synes, det er nødvendigt, at vi prøver på, om vi kunne tale os tilrette om det ved en kort udvalgsbehandling — den kan jo nemlig kun blive kort nu, men den kunne være blevet længere, hvis man havde eksperteret lovforslaget noget hurtigere i det andet høje ting. Vi er jo så vant til at høre disse beklagelser, men jeg kan se af betænkningen, at udvalget kun har holdt to møder i løbet af to måneder; det er jo ikke den fart, vi plejer at holde her i tinget.

Må jeg til slut fremsætte et par bemærkninger i forbindelse med det, ministeren sagde om tilskuddene. Tilskuddene til privatskolerne dernede hviler jo fuldt og helt på friskolelovens bestemmelser, og når størrelsen af tilskuddet nu kommer ned på en gennemsnitsprocent på ca. 47 for 1950, er årsagen den, at der er nogle enkelte, meget små skoler, som først nylig er kommet i gang; jeg tror, den laveste kun får 12 pct., en anden 14 pct. og en 19 pct., og det trækker givetvis gennemsnitsprocenten meget langt ned. Men de største skoler og de, der har været i gang det fulde år, får tilskud på 80 pct. Jeg tror, det er 5 skoler, der får 80 pct. i tilskud, og det er efter mit skøn rimeligt og noget, vi kan være bekendt. Tilskuddet beregnes efter fuldstændig de samme regler og bestemmelser, som gælder for andre danske statsborgere, der opretter privatskoler og får tildelt tilskud, og hvis vi foretager en sammenligning med de tilskud, som det danske mindretal i Sydsvenske har fået i det år, kan vi også godt være det bekendt, ja, vi er langt forud. For 1950